

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 35000 K
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Várjuk a választ

Debrecen város rendkívül homályos s a költségvetés szövevényes utvesztőiben kifürkészhetetlen gazdálkodására élesen rávilágított a dollarkölcson vitája, amelynek során éppen a Hajdúföld közleményei hívták fel az álmélkodó és tájékozatlan adózó közönség figyelmét egy titokzatos tételre: a személyi jutalékokra. A beavatottakon kívül ugyanis nagyon kevesen tudtak addig arról, hogy amikor a hajdan dús gazdag Debrecen mérlege deficitekkel terhes, amíg nehéz feltételű külföldi kölcsönök után kell szaladgálni, a jelenlegi rezsim számos oszlopa elismeréseméltó közgazdasági érzékkel köti össze a hasznost a kellemessel s a közjóra irányuló faradozásainak és gondjainak enyhítésére tetemes jutalékokat, kasszál be az önzetlen munkálkodásával kitüntetett városi vállalatoktól.

Csodálatos játéka a vétlennek, vagy talán a közérdek, az adófizető polgárság javán tőprengő elme játszi szórakozottsága, de ezekről a gyakran nagyon is megbecsülésreméltó összegekről az illetékesek állandóan elfelejtették a nagyon is érdekelt közönséget tájékoztatni.

A költségvetést hiába buvárkodta át az érdeklődő adóalany: sehol sem akadhatott nyomára például annak a két jutaléknak, amelyet az ifjú Schwarz — mellesleg támasza és talpköve, gyakran vezérszóneke és szakértője a jelenlegi rezsimnek, — minden fölösleges feltűnés elkerülésével élvezett és élvez. Az „Egyetértés” című sajtótengődvény éveken át agonizált rejtelmes, de nagyon is anyagi táplálékot injekcióján, s ugyancsak, sirjába vitte lapvezérének édes titkát is: mekkora összegre rugott főszerkesztői és nyomda felügyelőbizottsági jövedelme.

A városi nyomda milliárdokat halmozott össze — adósságokból, míg a jelenlegi városi rezsim több vezető tagja, — akik oly szívrehatóan tudtak a vita során a kalvinista Róma áldozatkészségére appellálni, — jutalékaik rendületlen felvételével adtak kifejezést a vállalat jövőd felvirágozásába vetett törhetetlen hitüknek. A Hajdúföld illő szerénységgel — hiszen csak az adófizető magyar közönség tulnyomó többségét képviseli, nem a közgyűlést, — megkockáztatta felvetni a kérdést: kik, hol és mennyi jutalékokat élveznek? Nyílt kérdéseinkre, vezércikkeinkre, a polgármester urhoz intézett interpellációinkra nem jött felelet. Bizonyára azért, mert mint a tulajdonos kellemetlen ügyeknél emlegetni szokás, mint elvű liberális, nem olvassa lapunkat.

De a kölcsönt megszávozó közgyűlés előtt egy bátor városatyja szabályozott interpellációt intézett ebben a kérdésben a polgármesterhez, aki akkor azzal tért ki a válaszában elől, hogy arra joga van a legközelebbi közgyűlésen is. Azóta jó pár hónap telt el, míg végre felvirrad

pénteken ama bizonyos „legközelebbi” rendes közgyűlés reggele is.

A polgármester urnak pénteken válaszolnia kell. Végre valahára tehát világosság derül erre a példátlan diszkrétóval kezelt ügyre is, s megtudja egész Debrecen, hogy kik azok a városi házi férfiak, akik a „közgyűlés bizalmából” a titlust szorosán összekapcsolják a vituussal.

Nem merjük hinni, hogy Magoss

György polgármester bármilyen címen kitérjen a teljes és kimerítő informálás elől a jutalékokat élvezők személye, jövedelmük összege s az ezért teljesített munkájukra vonatkozólag. Mert ha ez — már csak a szervezeti szabályzat világos rendelkezései értelmében is, — meg nem történék, a közvélemény kénytelen volna azt hinni, hogy a jelenlegi magisztrátsnak e téren rejtgetni valójuk vannak.

A druzok elfoglalták Damaszkuszt

London, okt. 21. Egy ma halmalban érkezett sürgöny szerint a druzok bevonultak Damaszkuszba, ahol a francia őrség megadta magát. A csőcselék fosztogatni kezdett és Damaszkusz több helyen ég. A francia tüzérség tüz alá vette Damaszkusz arab negyedét, amely több helyen kigyulladt. Angol jelentések szerint a franciák óriási veszteségeket szenvedtek.

A város vezetősége a kis-existenciák és a külsőségek ellen

Nem javítatják ki a vénkerti járdát, fenntartják a városi virágüzletet - Emelik a halastavak bérét
A jog- és pénzügyi bizottság ülése

(A Hajdúföld tudósítójától.) A pénteken délelőtt tartandó közgyűlés előkészítésére a jog- és pénzügyi bizottság Vargha Elemér tb. főjegyző elnöke alatt tölést tartott a városi tanácstermében. Az ülés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg, miután a tárgyszorozaton több fontos ügy szerepelt. Csűrös Ferenc kultúrtaácsnok javaslatára elhatározta a bizottság, hogy javaslatot tesz a közgyűlésnek arra, hogy

a tesinevelési kiadások

fedezésére újabb 21 millió koronát szavazzon meg.

A városi bérlők hasznabér leszállítási ügyét a bizottság levette a napirendről és áttért a Haltenyésző rt.-al kötött szerződés módosítására.

Felemelik a halastavak bérét.

Debrecen városa 1915-ben adta bérbe 10 évre a halastavak területét képező 2050 holdat a Haltenyésző rt. nek. 1922-ben az alapszerződést módosították s ekkor a Haltenyésző rt. magára vállalta, hogy 1931-ig elvégezteti azokat az építkezéseket, beruházásokat, amelyek eredetileg a várost terheltek volna. Ugyanekkor a szerződést 1941-ig meghosszabbították s a Haltenyésző rt. kötelezte magát, hogy a bérbevett területért évi 700 ezer korona bért fizet. Ugyanekkor a bucsai legelőből még 800 holdat adtak bérbe a Haltenyésző rt. nek halastavó céljaira s ennek évi bérét 400.000 koronában állapították meg.

A megváltozott gazdasági viszonyok szükségessé tették a szerződés revízióját, ami egy évi tárgyalás után be is következett. A jog- és pénzügyi bizottság előterjesztett javaslat szerint a halastavak bérét

évi 100 millió koronára emelik fel,

a Haltenyésző rt.-nek 1941-ig halasztást adnak az épületek és a többi beruházások elkészítésére. 1931-től a bért évi 180 millió koronában szabják meg. Miután a halastavak 1941-ben a város tulajdonába mennek át, ekkorra készen kell lenni az összes épületeknek. Ha nem volnának készen, a Haltenyésző rt. az esetleg hiányzó épületek bekerülési költségét a város rendelkezésére bocsátja.

Freund Jenő indítványára a bizottság úgy módosította a javaslatot, hogy

1936-ban szabja meg azt a határidőt, amelyre a Haltenyésző rt.-nek az épületeket és beruházásokat el kell készíteni.

A város mereven elzárkózik a külsőségek minden jogos kérése elől

Ezután egy igen érdekes fellebbezést tárgyalt a bizottság. A vénkerti lakosok még a háború előtt téglajárdát készítettek a saját költségükön. A járda már elromlott és a vénkertiek kérték, hogy a város javíttassa ki. A tanács ezt a kérelmet elutasította, de dr. Vargha Lajos és társai megfellebbezték a tanácsi határozatot. A jog- és pénzügyi bizottságban Borsos József megszaki tanácsos, előadó, azt javasolta, hogy a fellebbezést utasítsák el, mert a város nem vállalhatja a külsőségek járdajavítását.

Ehhez a kérdéshez Freund Jenő szólt fel s rámutatott arra, hogy ha már a város nem létesít új járdákat, közműveket, legalább a megévő javítását vállalja magára.

A külsőségek lakói éppen olyan adót fizetnek, mint a belterületiek,

A jog- és pénzügyi bizottság ezzel a módosítással teljes egészében elfogadta a javaslatot.

Fenntartják a város virágkereskedését

Ezután a városi kertészet virágkereskedésének ügyével foglalkozott a bizottság. A javaslat úgy szólt, hogy Farkas Gyula és 44 társa fellebbezését utasítsák el s a virágkereskedést továbbra is tartassák fent. A javaslatos Freund Jenő szólt fel s kifogásolta, hogy

a városi épületben, városi költségén fenntartott üzlet konkurrenciát csináljon a kertészeknek.

Ekkor József: Csináljunk fűszerkereskedést is!

Magoss György: Temetkezési vállalatot!

Több felszólalás után a bizottság a fellebbezést elutasította és a virágkereskedés fenntartása mellett döntött.

A gáz- és árammérő órák bére

Ezután a gáz- és árammérő órák ügyével foglalkozott a bizottság. Békében ezeket az órákat a világítási vállalat kölcsön adta a fogyasztóknak. Háború után ezt úgy módosították, hogy az órákat meg kellett vásárolniuk az új fogyasztóknak. Most a világítási vállalat javaslatot tett, hogy

térjenek vissza a békebeli kölcsönrendszerhez,

mert az órák megvásárlása sok fogyasztót elriasztott. A bizottság elfogadta a javaslatot s az órábérket a következőképpen állapította meg: Gázóra, háromlangos, havi 80 aranyfillér, 200 langos 400 aranyfillér. Villanyóra, 3 ampéres havi 60 aranyfillér, 5 ampéres 80 aranyfillér, 10 ampéres 100 aranyfillér, 100 ampéres 400 aranyfillér.

tehát a külsőségeknek is joguk van rá, hogy mint most a belterületek, városi szintőltsenek magukra.

Magoss György: Majd azután!

A jog- és pénzügyi bizottság végül is a fellebbezés elutasítása mellett döntött, mert

a polgármester is mereven ellezte a kérelem teljesítését

azon az alapon, hogy erről tárgyalni mindaddig nem lehet, míg az újonnan csatolt területekről szóló szabályrendelet jóváhagyva nincs.

A vásárpénztár ügye

Ezután a vásárpénztár alap- és üzletszabályzatát tárgyalták.

Ehhez a kérdéshez Eklly József és Balogh István szóltak hozzá, akik mindketten a vásárpénztár ügyrendje körül tapasztalt bizonyos zavarokról beszéltek.

A felszólalásokra dr. Versényi Ti-

bor vezérigazgató adta meg a vásárat, kijelentve azt, hogy mióta a vásárpénztár működik,

a serlésvásárok forgalma emelkedett.

nagyobb a felhajtás és lényegesen több az eladás is. A vásárpénztár eddig másfél milliárd kölcsönt folyósított a vevőknek és a legutóbbi vásáron már minden a legnagyobb rendben ment és három óra leforgása alatt lebonyolították az egész forgalmat. Kijelentette továbbá, hogy amennyiben a jövőben is esetleg

zavarok mutatkoznak, mindent elkövet, hogy ezek elsimuljanak.

Foglalkozott a jog- és pénzügyi bizottság a városi tisztviselők segélykérésével és úgy határozott, hogy a városi tisztviselőknek egy havi törzsfizetésük

50 százalékát javasolja kintalal egyszeri beszerzési segélyképpen.

A jog- és pénzügyi bizottság még több fontos kérdéssel foglalkozott. Ezekről lapunk más helyen számoltunk be.

Györki-Grósznak játék a bolsevik országfelforgatás

Interpellációs nap a Házban

A nemzetgyűlés mai ülését negyed tizenegykor nyitotta meg az elnök, de nyomban fel is kellett függeszteni az ülést, mert

a Ház tanácskozásképtelen volt.

Az ülésnek újból való megnyitása után folytatódatosan tárgyalják a közegészségügyi intézet felállításáról szóló törvényjavaslatot, amelyhez először Rothenstein Mór szólalt fel. Nem nagy érdeklődéssel hallgatják Rothenstein fejtegetéseit, mire ő meg is jegyzi, hogy akit beszédem nem érdekel, menjen ki a folyosóra, mire a kormányparti oldalról azt kiáltják feléje: *Mi az Mór, már elnök jogokat is vindikál magának?*

Rothenstein hosszasan bírálja a javaslatot, mindamellett általános-ságban elfogadja.

Malasich Géza a javaslatot elfogadja. Hasonló értelemben szólal fel Hegymegi Kiss Pál is.

Györki védelmébe vette

Györki Imre interpellációjában a Rákosi-féle kommunista összeesküvésnek statáriális uton való tárgyalását tette szóvá. Azzal vádolta a kormányzatot, hogy a szocialdemokrata párt egységének megbontása céljából élesztettek bolsevista agitációt, a szocialdemokrata párt semmiféle tekintetben nem vállal közeledést a Rákosi-akcióval.

Zsirkay: *Mert nem sikerült.*

Györki: Az igazságügyi hatóságok ezt a játékok kommunista lázadásnak minősítik. *(Nagy zaj a jobboldalon).* Pedig arról beszélni nem lehet. Ez az eljárás Európaszerte botrányt váltott ki. Arra kéri az igazságügyminisztert, hogyha büncselekményt lát fenforogni, utasítsa az ügyészséget, hogy az ügyet a bíróság elé állítsa.

Pesthy Pál igazságügyminiszter visszautasította azt a sértő vádat, mintha a kormány részes volna a szocialdemokrata párt válságában.

Az összeesküvést nem lehet jártóknak minősíteni,

mert a szervezkedés már 1924 nyarán megkezdődött és három agitációs tanszék tartották Bécsben, amelyen Kun Béla is részt vett.

Bécsben augusztus 18-tól 21-ig tartott kongresszuson hármast végrehajtó bizottságot is alakítottak. Buda-

Györki-Grósz Imre javasolja, hogy a tudományegyetemen állítsanak fel egy szociológus-tanszékot. A javaslatot elfogadja.

Rupert Rezső hosszadalmas és zavaros fejtegetései során folytonosan eltér a tárgytól, mire az elnök háromszori figyelmeztetés után

megvonja tőle a szót.

Elfogadja a törvényjavaslatot Kiss Menyhért is, valamint Pikler Emil. Ezután áttérnek az interpellációkra.

Malasich Géza interpellációjában a vidéki szociáldemokrata gyűlések engedélykérései kapcsán felmerült állítólagos sérelmekről panaszkodott, míg Esztergályos-Epstein a Lavente mozgalmat támadta, a kisanaut felé adresszált interpellációjában.

Szabó Imre, Pakots és Rupert jelentéktelen interpellációi után Györki Grósz emelkedik szólásra.

Összeesküvő elvtársait

pesten pedig az ifjúságok szervezésében előadások voltak. *A rögtönzött előadás törvényességéhez kétség nem fér.* Az ügyészség a nyomozást statáriális szabályok szerint vezeti le, de mivel igen sok érdekelte van, egy-két nap alatt nem történhet meg. 42 érdekelte közül még 13 ellen nem folytatták a nyomozást.

Rakovszky Iván belügyminiszter a legfontosabbban visszautasítja azt az állítást, mintha a rendőrség a Rákosi-ügyben provokatorssággal dolgozott volna.

Rupert Rezső az u. n. Kossuth-párt betöltött gyűléseit teszi szóvá.

Rakovszky Iván belügyminiszter kijelenti, hogy a panaszok nem helytállóak. A tuloldal szereti feltüntetni olyan színből a forradalmat, mintha az csupán a háború következménye lett volna. *A háború elvesztése csak egyik tényezője a forradalom kitörésének, mert a másik tényezője azok az emberek, akik megszervezték a forradalmat.*

Rupert még előterjeszt egy zágyva interpellációt Györki katonai védőnek való felajánlása s annak visszautasítása tárgyában, mire Pesthy Pál igazságügyminiszterrel részeseit alapos kioktatásban.

Nagymagyarország kulturális fegyverzetét csorbitatlanul tartjuk fenn Csonkamagyarországon

A magyar kultuszminiszter előadása Berlinben

Berlin, október 21. Klebelsberg Kunó gróf vallás és közoktatásügyi miniszter szerdán este a berlini egyetem aulájában „Magyar kultúrpolitika a háború után” címmel előadást tartott.

A miniszter a szellemi együttműködés helyreállításáról szólva, kifejtette, hogy Németország nélkül az emberiség egyetemes kulturájának képviselője el sem képzelhető és hogy

a magyarok nem akarják és nem tudják nélkülözni a hatalmas német műveltség segítségét.

Éppen ezért jött a német birodalom fővárosába, hogy egy maradó kultúr intézménnyel, a Collegium Hungaricum felállításával a szellemi együttműködésnek elevea formát adjon. Majd ismertette a magyar kulturális intézmények helyzetét, s nagyhatású előadását így fejezte be:

A katonai lefegyverzettség után minden megmaradt erőnk egyetlen cél szolgálatának szenteljük: az erő-

teljes Nagymagyarország egész kulturális fegyverzetét csorbitatlanul tartjuk fenn Csonkamagyarország részére. Bizalmat és bátorságot merítünk a nagy német nemzet jövőendő példájából, amely nemzet Jena és Versailles után is megállta helyét.

A porosz kultuszminiszter a magyar-német kapcsolatról

Berlin, október 21. Becker porosz külügyminiszter ma Klebelsberg Kunó gróf tiszteletére reggelit adott. Becker miniszter üdvözölte Klebelsberg grófot, mint annak az ország-nak képviselőjét, mely 1000 esztendőn át élt Németországgal szoros kapcsolatban. Szent Istvánnak bajor Gizellával kötött házassága óta a németek állandóan vonzódnak Magyarországhoz. Klebelsberg Kunó gróf köszönetet mondott az üdvözölő szavakért és a porosz kultúrkommisszariatot az egész világ számára mintának és példának állította oda.

A magyar társadalom parlamentje

A közgyűlésen kormányzó elnökké Albrecht kir. herceget, országos elnökké dr Baross Gábort választották meg

(A Hajdúföld tudósítójától.) A modern külföldi államokban a társadalmi szervezeteknek, helyesebben a szervezett társadalomnak a nemzeti életfunkció elvégzésében legalább annyi szerepe van, mint a hivatalos kormányzatnak. A szoroson vett politikai vonatkozású kérdéseken kívül ugy-
szólván

minden nemzeti célú feladat megoldásánál maga a társadalom gondoskodik

különböző szervezeti útján. Kulturális, szociális, gazdasági, vallási, népjóléti és más vonatkozású kérdéseket különböző társadalmi szervezetek intéznek, a legtöbbszörben a hivatalos hatósági szerveknek csak ellenőrző, irányító szerepük van. A háborút megelőző időkben nálunk is folyt a társadalmi szervezkedés, de erőteljesebben inkább a nemzetközi célú szervezetek épültek ki: a szocialista szakszervezetek, a szabadkőműves páholyok, a Vöröskereszt és a gyermekvédelmi célokat szolgáló egyesületek, míg a szoroson vett nemzeti érdekű szervezetektől a háború előtt alig beszélhetünk. A nemzet gerince, a polgári társadalom, a középosztály és a gazda társadalom szervezetlen maradt. A veszített háború, a forradalmak, a megszállás, az ősi határok megcsönkítése s a reánk kényszerített bekegyesítésként sajtó ezernyi baj tudatára ébresztette a társadalmat annak az igazságnak, hogy a zűrzavaros, nyomozható viszonyok között

csak lömör egységben, szervezeten kezdhet hozzá a nemzet újjáépítésének, a romok eltakarításának munkájához

és egy szebb jövődő megalapozásához.

A társadalmi egyesületek egyöntetű munkájának biztosítására, a kilengések megszüntetésére, a nemzet igazi céljaiért folytatott komoly törekvések irányítására alakult meg négy esztendővel ezelőtt a **Társadalmi Egyesületek Szövetsége**, vagy amint a köztudatban ismeretes, „TESz.”

A TESz nem társadalmi egyesület, több annál;

képviselő testülete, parlamentje valamennyi hazafias célú, komoly munkát folytató társadalmi egyesületnek,

amelyek az országos választmányban képviselőik útján vesznek részt a TESz alkotó munkájában.

A most megtartott közgyűlés fontos állomása a TESz munkásságának, mert az országos szervezés szélesebb alapokra fektetését s számos egetően sürgős társadalmi probléma gyors megoldását határozta el.

Az újonnan megválasztott vezetőség biztosíték arra, hogy a magyar társadalom parlamentje a maga elé tűzött célokat sikerrel valósítja meg.

Gróf Teleki Pál ny. miniszterelnök, az eddigi országos elnök leköszönt az elnöki méltóságról közismert nagyfontosságú politikai elfoglaltsága miatt. Utódjává az országos elnöki székbe a közgyűlés

dr Baross Gábort, a Postatakarékpénztár elnök-vezérigazgatóját emelte egyhangú lelkesedéssel.

Kormányzóelnökké Albrecht kir. herceget választották meg egyhangú lelkes akaratral. A kir. herceg izig-vérig magyaros gondolkozása, ideális lelke s az a közszereplés, mely fenköli személyét körülveszi, rendkívül nagy nyeresége azoknak a céloknak, melyeket a TESz programjára tűzött.

Baross Gábor dr lángoló hazaszeretete, törhetetlen energiája, éles elméjének a nagy nemzeti célokat megértő, átfogó ereje s közvetlen munkatársának, Szörisey József kormányzótanácsos, ügyvezető elnöknek országosan ismert szervezői szellemi képessége, nagy tudása és lankadatlan kitartása biztosítéka annak, hogy a TESz a legelső vonalban, a győzelem biztos reményében folytathatja nemes munkásságát a nemzeti célok szolgálatában.

Dr Varga Béla.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

'HANGYA'

patarul és teljesen friss árukkal felszerelt legújabb csemege- és fűszerüzletét szives figyelmébe ajánljuk a vásárlóközönségnek. Mindenkinek tehát saját érdeke meggyőződni az árak olcsóságáról és kiváló minőségéről

Piac- és Miklós-utca sarkon volt Félegyházy üzlet

Nagyszabású műsoros estély az erdélyi tanulóifjúság felsegélyezésére

November 14-én lesz a Székely Társaság jótékonycélu estje.

(A Hajdúföld tudósijától.) Erdélyi iskoláink bezárásával s a megszállott területek magyar ifjúságának mind sanyarubbá való helyzetével végveszedelem fenyegeti az erdélyi magyar kultúrát. A Székely Társaság most a Tiszántul vezető társadalmi egyéniségeinek bevonásával és védnöksége mellett Debrecen hazafias közönségéhez fordul, hogy e nagy nemzeti értékek megmentésére indított nagyszabású akciónak támogatására siessen.

A Székely Társaság mozgalmának élén Darkó Jenő egyetemi tanár és a társaság tisztikara állanak, de részt vesznek benne Erdélyi Erzsébet vezetésével az összes hazafias irányú társadalmi egyesületek is.

A nagyszabású akció első stá-

ciója az a

műsoros balyuz-est

lesz, amelyet november 14-én tart a több százfőből álló rendezőség az Arany Bika dísztermében. Az estélyen Darkó Jenő egyetemi professzor mond beszédet s fellép számos kiváló helybeli és fővárosi művész és művésznő, köztük Kolosvry-Barcsa Mihályné operabájos és Révész Imréné énekművésznő is. Az est fénypontja lesz az az imponáló és megrázó hatású előkép, amely az erdélyi kultúra elnyomatását fogja jelképezni.

A magasztos cél bizonyára megfogja mozdítani Tiszántul egész közönségét, annál is inkább, miután az est belépődíjait a legmérsékeltbben állapította meg a rendezőség.

Csillagvizsgáló teleszkópot kapott a debreceni egyetem

Magyarország egyetemei közül csak a debreceninek lesz csillagvizsgáló-intézete — Wodetzky professzor akciója

(A Hajdúföld tudósijától.) Az egyetemi várossá fejlődött Debrecen kulturális élete országos jelentőségű eseménnyel gazdagodott: a világ mindenség örök misztériumainak kutató műzere, a csillagvizsgáló teleszkóp megérkezett az egyetem fizikai intézetébe, hogy tökéletes, szép szerkezetének végtelen térbe és időbe bevilágító erejével új fejezetet nyisson a magyar kultúra történetében. Wodetzky József dr. egyetemi professzor érdeme, hogy Magyarországon egyetemi közül egyedül a debreceni dícserehető ezzel a ritka műszerrel, az ő lelkes és ügybuzgó munkájának köszönhető, hogy a budapesti svábhegyi csillagászati intézet átadta Debrecennek egyik remekművet, hét hüvelykes műszerét.

Hogyan került a műszer Debrecenbe?

Wodetzky professzor szerdán délután mutatta be a hatalmas teleszkópot a debreceni sajtó képviselőinek. A volt tanítói árvaház épületében elhelyezett orvostudományi fizikai intézet egyik első emeleti termében állították fel ideiglenesen a műszert, mely a világhírű Merz cég müncheni gyárában készült. Eddig a svábhegyi csillagásznak volt a tulajdona, de a Stella Csillagászati Egyesület, melynek Wodetzky József és Tass Antal az igazgatói, átengedte a debreceni egyetem céljaira és ezzel a tudományos vizsgálódásnak olyan lehetősége nyílik meg a Tisza István egyetemen, melyet a többi magyar egyetemek eddig ma is nélkülöznek. Debrecen társadalmi és a debreceni egyetem örökre hálával tartozik Wodetzky József tanárnak, hogy a magyar tudományos kultúrát öröktől kezdve szolgáló lelkesedésével azt a legértékesebb és egyik legdrágább fizikai műszert szerezte meg programmon kívül intézetének, mely az egyetem felszerelésének tervezetéből is hiányzott.

A teleszkóp leírása

A körülbelül 3 méter magas csillagvizsgáló gép a fő látcsövön kívül két kisebb teleszkóppal van ellátva. Az egyik az úgynevezett kereső-cső, mely arra szolgál, hogy nagyobb területet áttekinthető látókörrel felkutassa a vizsgálandó égitesteket. A másik a látcső beállítására szolgál. A műszer ugyanis fel van szerelve olyan készülékkel, melynek segítségével a teleszkóp az égbolt északi és déli köreinek arra a pontjára rögzíthető, ahol a kérdéses csillag fekszik. A csillagász a fokokat magáról a gépről ezzel a külön távcsővel olvassa le. A cső mozgását egy rend-

kívül komplikált óraszerkezet 24 óra alatt a föld forgásával ellenkező irányban forgatja s így a vizsgálat alá vett égitest képe állandóan a teleszkóp tengelyében marad. A műszer objektív lencséje, melyet Wodetzky professzor, mint a gépezet legfőbb kincsét, tenyerében tartva hozott le Budapestről, a többi lencsékkel való összehatás folytán egészen négyszázszoros nagyításig fokozhatja a csillagok képét. A gépezet ezenkívül a legtökéletesebb okulár műszerekkel és szemvédőkkel van felszerelve, de Wodetzky professzor reméli, hogy rövidesen csillag-színképet analízáló okulár-spektrószkópot és fényképező kamrát is tud szerezni a készülékhez. Itt említjük meg, hogy a debreceni fizikai intézet ugyancsak a Wodetzky József igazgatása alatt működő Stella egyesület jóvoltából jutott abhoz a Riffler-féle ingaórához, melynek aneroid-készülékkel felszerelt ingáját Hóser Viktor budapesti óras készítette s amely a másodpercnek századrészét is méri.

Lesz-e a csillagvizsgáló készüléknek kupolája?

A fizikai intézet gyönyörű készülékének azonban még hiányzik a háza: az a kupola, mely nélkül a műszert nem lehet átadni a hivatásának. Ez a vassinen forgatható, kilátó nyílással ellátott kupola és a vizsgáló műhely berendezése körülbelül 50-60 millió koronába kerülne. Az összeg azonban nincsen beállítva a magyar állam költségvetésének a debreceni egyetemre vonatkozó részébe és így csak társadalmi uton lehetne előteremteni. Debrecen társadalmától függ annak bebizonyítása, hogy megérdemli-e ez a város a fentebb ismertetett csillagászati műszert, vagy sem. Cél szerű volna, ha Debrecen vezetősége és polgársága közös lelkesedéssel állítandó fel a kupolát. Hiszen a műszer bizonyos alkalmakkor az érdeklődő nagyközönségnek is rendelkezésre állana, de ettől eltekintve a város kulturális kötelessége, hogy az értékes készülék minél előbb felálljon. A debreceni csillagászati Európa híru, kiváló tudós vezetője, dr. Wodetzky József egyetemi professzor, aki a párisi egyetemen Poincaré tanár vezetésével képezte ki magát Magyarországon egyik legnagyobb matematikusává, minden tekintetben élő garanciája annak a nagy, nemzeti és kulturális kívánságnak, hogy a debreceni csillagvizsgáló laboratórium rövidesen elfoglalja helyét a világ leghíresebb csillagászái között.

Ma délben hirdeti ki az ítéletet a Tábla a hitvesgyilkosság miatt halálbüntetésre ítélt nagybajomi gazdálkodó bünperében

(A Hajdúföld tudósijától.) Ismeretes már a közönség előtt minden részletében a biharnagybajomi rejtélyes haláleset és az azt követő törvényszéki és táblai tárgyalás. Ez év májusában Biharnagybajomban reggel halva találták meg az ágyában Szani József jómódu gazdálkodó feleségét, Sárkány Ágnes fiatal asszonyt. A fején lött seb volt, az ágya előtt a földön feküdt Szani József revolvere. A nyomozás megindult annak megállapítására, hogy Szanié

büntetőfellebbezési tanácsa két ízben is rendelt el bizonyítási kiegészítést és újabb és újabb tanúkat hallgatott ki. Döntő mentőtanu volt Sárkány Mártonné, aki a gyilkosság napján hajnalban 3 óra után ment egyik ismerőséhez és utközben a Szani porta előtt ment el és kíváncsian benézett a kerítésen. Az ajtóban látta Szaniét, Sárkány Ágneset, amint vizet borított ki.

A szonziáción vallomás alapján lehal Szanié még hajnali 3 órakor élt

és így megdőlt a vadnak az a tény-megállapítása, hogy a gyilkosság, illetőleg a halál egy-két óra között állt volna be.

A debreceni kir. ítéltábla a szerdai folytatolagos főtárgyaláson újabb tanúkat hallgatott ki, illetőleg a már régebben kihallgatott tanukhoz intézett az elnök újabb kérdéseket. Majd a bizonyítási eljárás befejezése után Vattay József főügyész tartotta meg a vádbeszédét és kérte az elsőfokú bíróság halálos ítéletének helybenhagyását. Majd a védőbeszéd után Szani szólalt fel és sirva, reszkető hangon bizonyította ártatlanságát.

— Én egyszerű gazdaember vagyok és nem tudom magamat úgy kiféjezni, de érzem, tudom, hogy ártatlan vagyok, tiszta vagyok a vádtól. Nem ittam, nem kártyáztam, istenfélő ember vagyok, ellenem egy szörnyű hajsza folyt a bosszualló anjósom részéről. Nem vagyok bünnös, csak az faj, hogy a gyermekeimet is ellenem uszították.

Ezután az elnök bejelentette, hogy az ítéletet ma,

csütörtök délben 12 órakor hirdeti ki.

Az ítéletet úgy jogszékörkben, mint a nagyközönség körében hihetetlen nagy érdeklődés előzi meg. Nincs kizárva az sem, hogy a halálos ítélet után felmentő ítélet következik.

Öngyilkos lett-e, vagy meggyilkoltak és a gyilkosságot nem a férje követte el,

akivel állítólag rossz házasságlete lett volna és szeretet is volna megszáhadulni töle, különösen azután, hogy megtudta, miszerint az asszony őt, míg a harctéren volt, egy tűzmeszterrel megcsalta.

A nyomozás során épen annyi adat merült fel a gyilkosság, mint az öngyilkosság mellett és épen ugy sok jel szólt Szani bűnössége, mint ártatlansága mellett. A bünper rendkívül nagyszabású és bonyolult volt,

egyike a legrejtélyesebb és legnehézebben kibogozható eseteknek.

A debreceni kir. törvényszék Koháry József elnökléte alatt működő büntetőtanácsa tárgyalta le a bünügyet és megállapították vette, hogy Szani előre megfontoltan ölte meg feleségét és ezért hitvesgyilkosság miatt

kötélállati halálra ítélte.

Szani akkor nem akart fellebbezni az ítélet ellen. „Jézus Krisztus is ártatlanul szenvedett, én is ártatlan vagyok,” hajtogatta. Védője azonban fellebbezett az ítéltáblához. Időközben sok újabb adat merült fel, ezek közül sok kedvező Szanira nézve. A tábla Perjessy Mihály kuriai bíró elnökléte alatt működő

„HENNA” és „BIKA”

KÁLYHÁK

EGYEDÜLI ARUSITÓJA

FÜSTCSÖVEK, TŰZHELYEK

Bészler és Dávid vaskereskedésében

a Kossuth-szobor mellett.

SZTOJKAI

égyénes sós gyógyviz ismé kapható II

(Légcső és emesztőszervek hurutos bántalmai, gyomorsav túltengés, izzadmányok és cukorbetegség ellen.)

CSANAK JÓZSEF KRT

fűszer- és csemegeüzletében

Telefon 70

Piac-utca 51

Bonyodalmak az erdei legeltetés körül

A városi tanács letiltotta, majd ismét engedélyezte a hajtócédulák kiadását

(A Hajdúföld tudósítójától.) A gazdák körében nagy felháborodást keltett a városi tanácsnak egyik legutóbbi határozata, amellyel megtiltotta a számvonásnak, hogy az erdei legeltetésre hajtócédulát adjon azoknak a gazdáknak, akik a hortobágyi legelőbért még nem fizették be. Az erdei legelőkre kedden kellett volna kihajtani az állatokat, azonban a hortobágyi bérről csak nem minden gazda hátralékban volt, mert a bér csak november 1-én lett

volna esedékes és így a tanács me-
rőben törvényellenesen járt el, mi-
dön a hajtócédulák kiadását letil-
totta.

A tanácsi határozatot a gazda-
érdekeltség megakart felebezni,
azonban a tanács az utolsó pillá-
natban megváltoztatta a sérelmez
határozatot. A városi tanács újabb
intézkedése folytán a hajtócédulákat
most már a számvonás minden
nehézség nélkül megkaphatják a
gazdák.

Megkezdték a vágóhid átalakítását

Fejér és Ritter kapta a sok százmillió munkát

(A Hajdúföld tudósítójától.) A
vágóhidon, mint tudvalevő, nagy
szabású építkezések vannak tervbe
véve s a közvágóhidat a mai kor
követelményeinek megfelelően telje-
sen át akarják alakítani. Az építke-
zéseket még ebben az évben meg-
kezdik és sürgősen felépítik az
egészségügyi épületet, valamint a
fedett perzselő- és szuróhelyiséget.
Ezeknek építésére a tanács már
régebben kiírta a versenytárgya-
lást, amelyre

17 pályázat érkezett be.
Ezek fölött szerdán délelőtt rend-
kívüli tanácsülésen döntöttek. Gene-
rál ajánlatot csak két cég adott be.
Tóth Lajos és Horváth József 936

millió koronáért, Fehér és Ritter
743 millió koronáért lenne hajlandó
az építkezést elvégezni.

A városi tanács részletekben adta
ki a tervbe vett munkákat. — Az
asztalos, lakatos, mázoló, üveges
munkákat Hüscké Ernő, a vízveze-
tési, csatornázási munkákat Mathéi
János,

az összes többi munkákat a
Fejér és Ritter cég kapta.

Ilyen módon az építkezés 727
millió 852 ezer koronába kerül,
vagyis a legolcsóbb generál aján-
lattal szemben 15.006.200 korona
megtakarítást ér el a város. Az épít-
kezéseket már ma, csütörtökön reg-
gel megkezdik.

A rendezett tanácsu várossá alakuló Hajdudorog külön választókerületet akar

Terv a hajdunánási és bősziörvényi kerületek átalakítására

(A Hajdúföld tudósítójától.) Meg-
írta már a Hajdúföld, hogy Hajdu-
hadház után a görög katolikus
püspöki székhellyel rendelkező Hajdu-
dorog nagyközség is rövidesen át-
alakul rendezett tanácsu várossá. A
dorogiak most ezzel kapcsolatban
Almády László egységes-párti el-
nök útján azt a kérelmet terjeszt-
ették a kormány elé, hogy a 60-
70 ezer választót számláló bősziör-
vényi és nánási kerületek meg-
csonkításával

új választókerület alakíttassék
Hajdudorog székhellyel.

Nem célszerű, hogy mindkét régi
kerületben két-két rendezett tanácsu
város legyen. A jelenlegi beosztás
ugyanis a következő:

1. Hajdunánási kerület: Hajdu-
nánás és Hajduhadház rt. városok,
Balmazújváros és Téglás nagyköz-
ségek.

2. Hajdubősziörvényi kerület:
Hajdubősziörvény és Hajdudorog rt.
városok, Alsó- és Felsőjózsa köz-
ségek.

A dorogiak kérelme szerint ebből
a két kerületből hármat kellene
alakítani ezzel a beosztással:

1. Hajdunánási kerület: Hajdu-
nánás és Balmazújváros.

2. Hajdubősziörvényi kerület:
Hajdubősziörvény, Alsó- és Felső-
józsa.

3. Hajdudorogi kerület: Hajdu-
dorog, Hadház és Téglás.

A kérelmet Hajdunánás és Hajdu-
bősziörvény közönsége is támo-
gatja,

különösen az utóbbi város, mely
1848. óta önálló választókerület volt
és csak a Tisza-kormány kötötte
össze Doroggal, hogy ennek kor-
mánypárti szavazóival ellensúlyozza
a függetlenségi Bősziörvényt. Ha
az életrevaló tervet sikerül kereszt-
tűlni, úgy biztosítva lesz Hajdu-
megyében eggyel több nacionalista
képviselő mandátuma, amely körül-
mény némileg ellensúlyozná a hajdu-
ság székvárosának három vörös-
szegfűs mandátumát.

Nem szállítják le a városi kislakások abnormisan magas bérét

A jog- és pénzügyi bizottság döntése - A városi tisztviselők bérmérséklési kérelmét se teljesítették

(A Hajdúföld tudósítójától.) A jog-
és pénzügyi bizottság szerda délutáni
ülésén foglalkozott a városi bérhá-
zak kijelölt lakóinak azzal a kérel-
mével, hogy a 900 és 800 arany-
koronában megállapított évi béreket
600, illetőleg 500 aranykoronára
mérsékeljék.

A város jövőre lakói nagyon re-
ménykedtek abban, hogy ügyüket a
méltányosság szemellett tartásával
kezelik majd és mérsékelni fogják a
tulmagas béreket.

Es a remény nem vált valóra.

A tanács ugyanis nem terjesztett be
pártoló javaslatot, mint azt az érde-
keltek remélték és fentartotta a lak-
bérek megállapítására vonatkozó ere-
deli határozatát.

Ehhez a kérdéshez Fztankay F.
Béla szolt hozzá, aki kijelentette,

hogy méltánytalannak tartja a tul-
magas lakbéreket és kérte, hogy
legalább a városi tisztviselők kérel-
mét tegye magáévá a bizottság.

Magoss György polgármester ki-
jelentette, hogy ez nem lehetséges
és a legmirevebben elárkózt az
elől, hogy a lakbéreket mérsékeljék,
jóllehet a bizottság tagjaiban meg-
lett volna a hajlandóság arra, hogy
ha a többieknek nem is, de leg-
alább a városi tisztviselők kérelme-
nek eleget tegyenek.

Ezek után a bizottság úgy hatá-
rozott, hogy

ugy a városi tisztviselők, mint
a többi lakók kérelmének tel-
jesítését elutasítja

és nem tesz javaslatot a közgyűlés-
nek a lakbérek mérséklésére.

Ujabb pótdóterhet jelent a beteg- ápolási költségek vállalása

A város felir a népjóléti miniszterhez

(A Hajdúföld tudósítójától.) A
népjóléti miniszter a szanalási tör-
vényben kapott felhatalmazás alap-
ján a törvényhatóságokra háritotta
a nyilvános betegápolási és gyermek-
gondozási költségek terhet. A
felosztási kulcs alapján ebből az
összegeből

4 324.966.000 korona esne
évenként Debrecenre

és már a folyó évi költségvetés ter-
hére esedékes volna 2 milliárd és
162 millió korona, mely utóbbiról
póthitel formájában kellene gondos-
kodni a számvonásnak.

A többi városok már csaknem
mind tiltakoztak a rettenetes terhet
jelentő betegápolási díj átháritása
ellen, sőt Borsodmegye egyenesen
meg is tagadta a terhek viselését.
Debrecen város jog- és pénzügyi
bizottsága szerdán délután foglal-
kozott ezzel a kérdéssel. Balla Ber-
talan tb. tanácsnok, előadó javas-

latára kimondotta a bizottság, hogy
felir a népjóléti miniszterhez

és kérni fogja, hogy miután az
állami költségvetés ugys nagy fele-
leget tüntet fel, ezt a terhet vegye
le a város válláról. Kérte továbbá
a bizottság azt is, hogy a beteg-
ápolási költségek ügyének végleges
elintézéséig a már esedékes rész-
letre is adjon a jövő év januárjáig
halasztást a miniszterium.

Az ülésen olyan hangok is hal-
latszottak, hogy Borsodmegye pél-
dájára

Debrecen is tagadja meg ennek
az óriási tehernek a viselését,
később azonban ettől a tervtől el-
állottak. A póthitelek beállítására
egyelőre nem tettek semmiféle inté-
zkedést, azonban ha erre még is sor
kerülne, akkor fel kell emelni a pó-
tdótd, ami már így is 50 százalék,
tehát a további emelés csak kormány-
hatósági engedéllyel lehetséges.

Kárpótolják a szováti földektől elesett városi tisztviselőket

500 millió a tisztviselői üdülőtelep javára

(A Hajdúföld tudósítójától.) A
város a 4000 holdas szováti birto-
kát még 1920-ban eladta árverés
útján a Magyar Földhitelintézetek
Országos Szövetségének. A bérleti
szerződésben ki volt kötve, hogy a
parcellázásnál 1827 holdra vonat-
kozólag a város fentartja magának
azt a jogot, hogy a parcellák tulaj-
donosait kijelölhesse. Az 1827 hold-
ból 500 holdat a városi tisztviselők
között akart felosztani a város,
azonban az OFB a szerződésnek
ent a pontját nem hagyta jóvá. A
város ekkor úgy találta, hogy
miután a szerződés egyik lényeges
pontja megdőlt, érvénytelennek kell
tekinteni az egész szerződést. A
közgyűlés akkor határozatot is ho-
zott arra vonatkozólag, hogy a bir-
tokot pereljék vissza a Magyar
Földhitelintézetek Országos Szövet-
ségétől. A belügyminiszter azonban
egyik most érkezett leiratával

figyelmeztette a várost, hogy a
per óriási rizikó
és így nem tanácsos megindítása.

A főügyész azt a javaslatot ter-
jesztette a jog- és pénzügyi bizott-
ság elé, hogy a pert ne indítsák
meg és lemondva minden igényről,
a birtokot adják át véglegesen a
Szövetségnek. A bizottság elfogadta
ezt a javaslatot, annyival is inkább,
mivel a Magyar Földhitelintézetek
Országos Szövetsége a városi tiszt-
viselők által a földparcellák értéke
fejében még 1923-ban befizetett

2 és félmillió koronát teljes
értékére valorizálva visszatérít

a tisztviselőknek, akik ilyen módon
összesen 77 millió koronát kapnak.
A szerződésben kikötött 1827 holdra
továbbra is fent áll a város kijelöl-
lési joga. Ezenfelül a Magyar
Földhitelintézetek Országos Szövet-
sége kárpótlásképpen még 500 mil-
lió koronát ad a városi tisztviselők
üdülőtelepe javára. A tervek szerint
a város ezt az összeget később
megfelelő módonki egészítve, modern
üdülőtelepet létesít tisztviselői szá-
mára valamelyik magyar fürdő-
helyen.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek,

sejlemek, divatflanelék és mindenféle
őszi divatujdonosságok
00000 naponta érkeznek! 00000

Kirakatainkat sziveskedjenek figyelemmel kísérni!

Aszódi és Róth Divatáruháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállítói. Tisztviselőknek 5% kedvezmény

HIREK

1925 október 22. (Csütörtök)

Prof.: Előd. Kath.: Kordula.
A Meteorológiai Intézet jelentése

Hazánkban is ma reggelre nyugatról megindult a borulás és a határrészekeken már kevés eső is esett. Az éjjeli fagy legerősebb volt Keleten, ahol mínus 5 fok Celsius alá is süllyedt a hőmérséklet. Jéslát: Délnyugati szelekkel jobbára esős és enyhe idő.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.
Városi muzeum: 9—12-ig, 2—4-ig.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó (Piac-utca 33.), Arany Angyal (Piac-utca 50.), Reménység (Csapó-utca 22.), Sas (Hatvan utca 70.), Bocskay (Cegléd-utca 22.), Tisza (Péterfia-u. 76.)

— Herceg Ferenc negyvenéves évfordulójára. *Budapestről jelentik:* Herceg Ferenc november 16-án fogja megülni 40 éves írói jubileumát, amely alkalommal az Akadémia, a Kisfaludi Társaság, a Petőfi Társaság és valamennyi irodalmi testület közös ünnepléssel a kiváló magyar író.

— Városi választások Hajduböszörményben. Hajduböszörményben a főjegyzői, számvonói, levéltárnoki és az ezzel kapcsolatban megüresedő más állások betöltésére a választásokat október 25-én, délelőtt 10 órára tüzte ki *Pákozay* Sándor, Hajdúvármegye alispánja. A közgyűlés munkája elé Hajduböszörmény egész magyar társadalmának nagy várakozással tekint.

— Felbontották a Molnár Fedák házasságát. *Budapestről jelentik:* Molnár Neumann Ferenc és Fedák Sarolta válópárban a bíróság ma délelőtt fél 12 órakor hirdette ki az ítéletet. *Molnár* Béla táblabíró kihirdette, hogy a törvényszék a házasságot felbontotta és pedig Molnár Ferenc hibájából azért, mert Molnár hűtlenül és jogosulatlanul 1922 december 22-én elhagyta feleségét. A törvényszék ítéletében megengedi, hogy Fedák továbbra is Molnár Ferenc nevét viselje.

— Be kell jelenteni a mustot. A városi adóhivatal felhívja a bortermeleket, hogy a város területén termelt, ugyancsak a szüret idején más beszédési körből további kezelet végett beszállított, illetve bepincézett mustmennyiséget, a szüret befejezését követő 8 napon belül a beraktározásra szolgáló helyiségek megjelölése mellett a városi adóhivatalnál (XV. ügyosztálynál, 21. számú szoba) a jogkövetkezmények terhe alatt jelentsek be.

— Köhögés, rekedtség esetében, valamint a torok bántalmainál és a légzőszervek működési zavarainál legelső szaktekinélyek által legjobban az Egger mellpasztillát ajánlják. Ezen kitűnő ízű cukorkák az étvágyat és a gyomrot nem rontják és biztos hatásúak. Több, mint 60 év óta vannak forgalomban és úgy a belföldön, mint az egész külföldön a legnagyobb mértékben beváltak és a legjobb hírnévnek örvendenek.

— Öngyilkosság a Veres-utcán. Tóth Maria 26 éves, Veres-utca 15. szám alatti lakos öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. Mire a mentők kivonultak, már halott volt, nem segíthettek rajta. Hogy mi kényszerítette az öngyilkosságra, azt még eddig nem sikerült megállapítani.

Egy zsidó bankárné leiketlensége megölt egy magyar cselédleányt
Egy évi fogházra ítélték Bodonyi Mórnt

Budapest, október 21. 1923 december 23-án *Bodonyi* (azelőtt?) Mór értékpapír kereskedő lakásán a cselédszobában halva találták *Marton* Maria cselédleányt. Az orvos megállapította, hogy a cselédleány halálát gázmérgezés okozta. A helyszíni szemle alapján megállapították, hogy *Bodonyiék* a cselédszoba melletti fürdőszoba gázkályhájának a csövét a cselédszobába vezették át, ahelyett, hogy a kéménycsőbe vezették volna, úgy, hogy

a fürdőszoba kályhájából elillanó gáz mind a cselédszoba baba aramlott.

Bodonyiék ellen gondatlanságból okozott emberölés büntette címén indult meg az eljárás.

A bíróság kihallgatta *Mayer* Ferenc kéményseprőmestert, aki *Bodonyi*nt figyelmeztette a veszedelmre, s még aznap el is küldte *Bodonyiék*hez egyik segédjét, azonban *Bodonyi*né a segédet elküldte azzal, hogy

neki nem sürgős a dolog.

A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság bűnösnek mondta ki *Bodonyi* Mórnt gondatlanságból okozott emberölés vátségében és ezért **1 évi fogházbüntetésre ítélte el.**

— Magyar követség Athénben. *Budapestről jelentik:* A Kormányzó megengedte, hogy Athénben magyar királyi követség állítsassék fel és a követség állandó vezetésével *Prokoptus* Béla dr. követségi tanácsosnak ügyvivői minőségben laendő megbízatását jóváhagyóan tudomásul vette.

— Fabián-Feuermandl megritírált Gombös fegyveres elégtételadása elől. A tegnapi fülcibálás szünetelő hősé, *Fabián-Feuermandl* Béla ma provokáltatta *Gombös* Gyulát, *Gombös* megnevezte megbízottait *Budaházy* Miklós és vitéz *Dinér* Béla személyében, akik felajánlották a fegyveres kiállást *Fabián* segédjeinek, bármely feltételekkel, a lovagias elégtételadást azonban nem, miután a megieckéztetett honatyának elintézetlen lovagias ügye van. *Fabián* azonban nem lenne *Feuermandl*, ha ki mert volna fegyverrel állani *Gombössel* szemben, s ilyenformán segédei a *maguk lovagias felfogását* követve, jobbnak látták egy zavaros egyoldalu jegyzőkönyv mögé ritírálni, amelyet azonnal közölné a *fajtáza Esti Kurírban* is.

— A Gazdasági Egyesület felhívása. A Gazdasági Egyesület felhívja azokat a gazdákat, kiknek szorgalmas, odaadó, hű munkásaik, napszámosaik vannak, szíveskedjenek azok neveit a Gazdasági Egyesületnél bejelenteni, hogy kitüntetésre előterjesztéshessék őket.

— Festmények részletfizetésre. Legnevesebb művészek festményei kaphatók havi részletfizetésre *Antalfy* József könyv- és műkereskedésében, *Szent Anna-utca*.

— Meghalt a gávai kerület képviselője. *Budapestről jelentik:* Veres Ferenc nemzetgyűlési képviselő, az egységes párt tagja, aki többmint egy esztendője betegeskedett már, ma délután 1 órakor elhunyt. Veres Ferenc a gávai kerületet képviselte a nemzetgyűlésben és az egységes-párt kisgazda csoportjához tartozott.

— Friedmann Ignác zongoraművész hangversenye az előjegyzett. Jegyek ma, csütörtök estig okvetlen átveendő *Hegedüs* és *Sándor R. T.* könyvkereskedésében. Kevés számú jó ülőhely jegy még ugyanott kapható.

— Éleslövészet A debreceni csendőrskola október 23, 28, és 30-án mindegyik reggel 7 órált délután 1 óráig a pallaspusztai vasúti állomás közelében a Sárkut tanyánál levő katonai lőtérre éles lövészetet tart. Figyelmeztetem az érdeklődő közönséget, hogy ezeken a napokon a jelzett idő alatt a tilalmas területen vagy annak közelében senki ne tartózkodjék s a lezárt részre semmiféle állatot ne hajtson.

— A 39 es bajtársak 23-án, pénteken este fél 9 órakor az Angol királyné fehértermében fontos ügyben összejövetelt tartanak, teljes számban kérjük megjelenni. Elnökség.

— Öngyilkossági kísérlet morfiúmmal. *Durózy* Lajosné 32 éves debreceni Hd-utca 1. szám alatti lakos öngyilkossági szándékból morfiúmmal megmérgezte magát. — A mentők beszállították a belgyógyászati klinikai telpre, ahol gyomoromosást alkalmazták. Állapota nem súlyos. Teitének oka életuntság volt.

— Joghallgató azonnal elvállal bármily írói munkát. Cím a „Hajdúföld” kiadóhivatalában.

— Tolvajt fogtak a hortobágyi Lítóképcsárdában. Es év augusztusában egy rosszul öltözött ember állított be a Lítóképc-sárdába és borozni kezdett, majd nagy mulatozást csapott. A portyázó csendőrök is betértek a csárdába és gyanus volt nekik a mulatozó férfi. Igazolásra szólították fel és ennek során kiderült, hogy egy lopásért, betörésért régen körözött ember áll előttük. A férfi *Szabó* Sándor többszörösen rovottmúltu egyén volt, aki a környéken több lopást és betörést követett el, pénz, ingóságot, ruhaneműt lopkodott össze. A csendőrök *Szabót* őrizetbe vették. A debreceni kir. törvényszék most tárgyalta bűnperét és lopás büntette miatt **másfélvi börtönrre ítélte** a megrögzött gonosztevőt. Az ítélet jogerős.

— A Kereskedő ifjak Dalkörének műsoros táncestélye. A november 7-i hangverseny estére már nagyban folynak az előkészületek. A készülődésekből itélve, a *Kereskedő Ifjak Dalköre* által rendezendő műsoros táncestély egyike lesz a legkellesebb és legjobban sikerült estélyeknek. A meghívók szétküldését már megkezdették, az ez iránt érdeklődők forduljanak a vigalmi-bizottság irodájához, *Ferenc* József-ut 8., este 6—8 óráig.

— Tűkörügyártás, kirakatok útkörüzése, autók e iszolt úvegzése. *Sipkovits*, *Sziv* utca 15—15. Telefon 3—56.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Csütörtökön: Csirkéfogó. C) bérelt. Pénteken: Régi jó Budapest. Operett. Bérlétszűnet. Bemutató. Szombaton d u. A kis lord. Életkép. Szombaton este A régi jó Budapest. Bérlétszűnet. Vasárnap délután: A kis lord. Vasárnap este A régi jó Budapest. Bérlétszűnet.

Mozgósínházak közleményel:
Apollo mozgó

Fred Thomson, a legújabbban feltűnt cowboykirály szereplésével *Silver-King* izgalmas és érdekesaitó dráma 6 felvonásban. Kísérő: I. A hiszékeny Béni bácsi. II. A kitűnő házikoszt, amerikai burleszk 2—2 felvonásban.

Vigszínház-mozgó

II. *Rákóczi* Ferenc fejedelem temetése *Kassán* 1906 október 29-én. A letört magyar középosztály fényes társadalmi multja és szabadság, szeretet örökbecsű megörökítése e film. Megelőzi: *Ősök* és unokák, dráma 6 felvonásban. Kísérők: *Pathé* Híradó és *Revue*.

Meteor-mozgóban

Csütörtökön „Tüzes vér” és „Emberek prédája”. 2 sláger egyszerre! Előadások 6 és 8 órakor.

MEGNYILT A GALAMBOS CUKRÁSZDA
KOSSUTH-UTCA 11. SZÁM. KARDOS HÁZ.

BIRÓ ÁRPÁD

DIVATRUHÁZÁBA, SZENTANAUTCA 5. SZÁM ALÁ

MEGÉRKEZTEK

AZ ŐSZI ÉS TÉLI UJDONSÁGOK, u. m.:

Kabátvelourok, tükörposztók, női csőtűmszővevek, casánok minden színben. Szolid, pontos kiszolgálás. Női, férfi és gyermekharisnyák nagyválasztékban

Női divatmellények, keztyűk, selymek, bársonyok, velour schiffonok !!!

VIGSZÍNHÁZ

URANIA

Csütörtök

SILVER-KING

II. *Rákóczi* Ferenc fejedelem temetése
Ősök és unokák

Csütörtök

TESTEDZÉS

A II. osztályú válogatott összeállítása

Szabó Kálmán II. osztályú szövetségi kapitány a II. osztályú debreceni alosztályának válogatott csapatát szerdán este a következőképpen állította fel: Aranyi Derecskei MOVE—Sóvágyó Harmónia, Balogh DMTE—Gombos DMTE, Pruzinszky Pósta, Osvath Pósta—Gál Harmónia, Gál DMTE, Kovács Derecskei MOVE, Kiss DMTE, Kálmán DMTE. **Tartalékok:** Paczok Harmonia, Ilés Pósta, Pocsai Harmonia, Szabó Géza Harmónia, Kálmán DMTE, Fencsovits Pósta. A II. osztályú csapat, mint ismeretes, Kelet ifjúsági válogatott csapata lesz. Az ifjúsági válogatottat az ifjúsági szövetségi kapitány útjaitól este állítja össze.

Kegyeleti staféta-verseny

rendezi a MASz keleti kerülete november elsején a háboruban elesett hősök emlékére. A kegyeleti stafétát most rendezik meg először Debrecenben. Az emlékverseny rendezésében résztvesznek a városi, megyei s katonai előkelőségek is. A staféták mintegy 3800 méter távot futnak meg tízes csapatokban. A futók az állomástól indulnak s a Deák Ferenc-, Piac-, Kálvin-tér, Péterfia- és Simonyi-utcákon keresztül érnek ki a 39 es emlékoszlophoz. Mindegyik staféta egy babékoszorút visz magával s az utolsó futó helyezi el azt az emlékoszlopra. Az emlékverseny nagy aranyú lesz, résztvesznek benne az összes középiskolák, helyi sportegyesületek, katonai alakulatok, bajtársi egyesületek csapatai, mintegy 300 futóval.

Bírókildés. A vasárnap mérkőzések vezetésére a bírókildó bizottság a következőket küldte ki: Kelet ifj. II. osztály válogatott Hajdu Jenő, Nyiregyháza: DEAC—NyKISE bajnoki Kondor Aladár. Berettyóújfalú BUSE—DKASE kupa-mérkőzés Kerekes Géza, DEAC ifj.—NyKISE ifj. Chladek. Határ-bírók Észak—Keletre Szabó, Pauló.

Női tornaszakosztály alakult meg legutóbb a DEAC-ban. A legsilányabb anyagi körülmények között tengődő egyetemi egyesület a legteljesebb elismerést érdemli meg

eléggé nem értékelhető, önzetlen munkájáért. Egyedüli helyi egyesület, amely nemcsak a hasznosító football kultiválja, hanem átérzeve kötelességét, tagjainak a sport különböző ágaiban is módot nyújt a testedzésre. Az egész éven át működő football-, atlétika-, uszó- és tenniszszakosztályok után nemrég a vívó-, legutóbb a női tornaszakosztályt alakította meg. A hölgyek a következő tisztikarra bízták a tornaszakosztály vezetését: elnök Csák Judit, alelnök Morvay Stefi, intéző s jegyző Kokas Eszter, szakosztályi gazda Beithoffer Ilona, szer-táros Bálint Jutiska, intézőbizottsági tagok: Dersy Piroksa, Nemes Paula, Gáll Ilonka. A szakosztály óráit Váry Sándor tornatanár vezetése mellett a ref. főgimnázium tornatermében tartja. Ezuton is felhívjuk a DEAC hölgytagjainak figyelmét a női tornaóraira.

A DEAC clubbajnokságai. A DEAC pénteken október 23-án d. u. 1/3 órákor rendezi meg clubbajnokságait a következő versenyszámokkal: 100, 400, 800, 3000 m. síkfutás, magas-, tarol-, hármassugrás, rudugrás, súlydobás, diszkosz- és gerelyvetés. A versenyen ifjúságiak és senior versenyzők együtt indulnak.

A TÖZSDE

Tornaszakosztály zárját

Az irányzat buzában barátságos, tengeriben kissé lanyhább, egyebekben emelkedő.
Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 370—372, egyéb 865—367, 77 kilós tiszavidéki 375—377, egyéb 372—375, 78 kilós tiszavidéki buza 375—380, egyéb 375—377, 9 kilós tiszavidéki buza 880—882, egyéb 378—380, sórárpa 320—360, takarmány árpa 260—280, köles 240—245, zab 245—250, rozs 260—255, tengeri 277—282, repce 620—630, korpa 162—165.

Ferencvárosi ártávásár

Nyíltvásári felhajtás 974, eladatott 192, zártvásáron felhajtás —, eladatott —, árak: könnyű 15—18, kő.ép 20—21, nehéz 20—22.

GYAPJUFONALAK

kabát, kendő, párna, stb. készítéshez. — Szőnyegfonalak, harisnyakötő pamutok nagyválasztékban

SZILÁGYI LAJOS

kézimunka és műhímző üzletébe
SZÉCHENYI-UTCA 1. SZAM

A Hajdúföld mezőgazdasága

A faültetésről

A „HAJDÚFÖLD” számdra írta:

BÉKY ALBERT
főerdőtanácsos.

Sokan azt mondják, hogy a magyar ember nem szereti a fát s azzal okolják meg, hogy mint ősi pusztai nép még nem jutott a kultúrának arra a fokára, amelyen már a fát, a gyümölcsöt, az erdőt éppen olyan fontos tényezőnek tartják s éppen úgy értékelik, mint a mindennapi kenyeret adó búzát. Én ezt nem tapasztaltam. Napjainkban már kivétel az az ember, aki nem állhatja meg, hogy az utmenti fába fejszét bele ne vágja vagy legalább botjával ne üssön le róla egy gallyat; ezekből azonban nem szabad általánosítani; ezek a kultúrának valóban alacsonyabb fokán vannak.

A magyar ember szerény tapasztalatom szerint szereti a fát — ha megvan; de már arra, hogy őmega ültesse vagy még inkább magból nevelje, oltogassa, részint nehezkes, részint azért nem teszi, mert nem igen tudja a módját; nincs saját magához bizodalma, hogy azt jól el tudja végezni, holott szeretné, ha unokái elmondhatnák majd, hogy „Ezt a diófát itt nagyapám ültette!”

Arra számítva, hogy ilyen gondolat és érzés sokakban megvan s hogy a „milyen módon” hiánya miatt a jó szándék fenn ne akadjon: rövidesen megírom a legszükségesebb tudnivalókat. Mint erdésznek csak az erdei fak tartoznának hozzám, a jó ügy érdekében bizonyára megengedek azonban a kertész fanevelő-kollegák, ha (mondjuk izelítől) kissé az ő terükre is átlepek.

Ültetés és magvetés

Ültetés alatt szorosán véve a csemeteültetést értjük, de ültetésnek szokták több helyen mondani azt is, ha a nagyobb magvakat nem a csemetekertbe, hanem állandó helyre vetik. Beszéljünk mindkettről.

Vannak olyan fajok, amelyek az átültetést nem szeretik, meg-sínylik sőt egész életükön át alig heverik ki. Ezeknek hosszu és erős vezérgyökertük (karógyökertük) szokott lenni, amelyet már a csemetekertből (még kevésbé a faiskolából)

is bajos épségben és teljességben kivenni és bajos jól el is ültetni. Szerencsére éppen ezeknek az erős vezérgyökertű fajoknak általában nagy magjok van, amelyben sok a tartalék-táplálóanyag úgy, hogy ebből a csiranövény soka tud megélni s megvan a lehetősége arra is, hogy kevésbé kedvező körülmények között is kifejlésze gyökert, amivel létének alapja meg is van. Ilyen fajok a gyümölcsfák közül elsősorban a dió, amelynek ezenfelül még a visszacserső képessége is győnge s amiatt nemcsak a földfeletti részén okozott sebeket nehezen forrasztja be, de ugyanez történik a gyökérén is. Én magam már nem egy csemeteként ültetett, de aztán szinylődő diófát emeltem ki a földből s a szinylődés okát mindég megtaláltam a megrongált, beteg gyökérben.

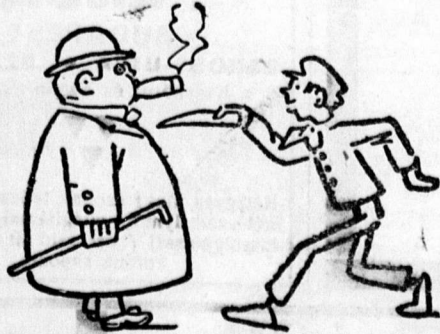
Mivel nagyobb, erősebb a törzse, koronája, szóval a földfeletti része az ilyen csemetének, annál kockázatosabb, hogy abból erőteljes, hosszu életű fa legyen, mert nem a földfeletti rész erőssége a fontos, hanem a gyökéré. A földfeletti résznek a gyökérhez arányosnak kell lenni, mert a gyökérrel szemben jelentkező többletet a gyökér úgy sem tudja táplálni s az elpusztul. Közönséges dolog, hogy az ültetett csemete ahelyett, hogy meglevő törzsét és ágait fejlesztené, tőből hajt ki s az eredeti földfeletti része elszárad. Ez a gyökérhez viszonyított aránytalanság eredménye.

Nem mondom mindezzel azt, hogy diófát és más, erős vezérgyökertű csemetét is ne lehetne kifogastalan eredménnyel ültetni, de — lévén a jónak a legnagyobb ellensége a jobb — csak azt akarom kiemelni, hogy magvetéssel ezt biztosabban érhetjük el.

Hogyan kell a diófát telepíteni

Én a diófatelepítés legjobb módjának a következőket tartom: Összevágén, vagy tél elején ásatunk 60—70 cm. mély és valamivel szélesebb gödröt, vigyázva, hogy a

Miért megy ön máshova vásárolni

mikor nálunk hatalmas választékban kaphat tartós, szép és olcsó árban férfi, fiuruhákat, átmeneti és téli kabátokat.

Megtalálja számítását, ha Debrecen legnagyobb férfi- és fiuruha áruházában, a

Magyar Ruhaiparnál

vásárol közvetlen az „Arany Bika” szálló épületében, Piac-utcán!

felső 25-30 cm-es földréteg az alsóbbtól külön kerüljön. Kiásás után a gödröt a kiásott földdel ismét megtöltjük úgy, hogy a felül volt földréteg felülre kerüljön. A gödröt télen át úgy hagyjuk. Tavasz kezdetén a gödör felszínét megporhanyítjuk s beletesszük a középebe, a föld alá, úgy 5 cm mélyen a diót.

Magát a vetnivaló diót érés és utóérés után homok közé pincébe tesszük s itt tartjuk elvetésig. A dió elvetése után a gödör felszínét úgy félméternyi vastagon betakarjuk valamiféle elhalt növényi anyaggal (szalma, szecska, törmelék stb.) a dió felett üres helyet hagyván s ezt a helyet pálcikával is megjelölvén. A többit bizzuk a természetre.

Az ősszel ásott gödröt szokták télen át nyitva hagyni és csak tavasszal huzzák be, hogy a fagy a földet jól áthassa. Az itteni száraz éghajlat alatt és főként a homokon azonban a víz konzerválása szempontjából jobbnak vélem a gödörnek azonnal való behuzását. Ugyanebből a célból helyes dolog, ha a gödör felszínét az ásás és behányás után azonnal betakarjuk s a takarót ott tartjuk, vagy legalább is a hó elmenetle után takarjuk be mindjárt, hogy az ekkor többnyire fel-támadó száraz (ődjti) szél a gödröt ne száritsa.

A kelleténél talán több szó is jutott a diónak, de erre szükség volt azért is, hogy alább erre már csak hivatkozni kelljen.

A dió magnemes fa, t. i. magról (oltás nélküli) nevelve is olyan gyümölcsöt terem, amelyet elveteitünk. E tekintetben valamennyire hasonlít hozzá az ősi barack, amely azonban már csak úgy 30%-ig magnemes, de a 70%-ig élvezhető gyümölcsöt terem. Érdemes tehát az őszibarackot is magról úgy telepíteni, mint a diót, mert ez sem szereti az átültetést s életerős, hosszú életű fa ebből is így nevelhető. Ha pedig azt akarjuk, hogy minden őszibarack fánk nemes gyümölcsöt teremjen, akkor is úgy tegyünk, hogy a magot vessük a fa helyére s az itt nőt alanyt szemezzük be helyben.

A dió is, őszibarack is igen jól tenyészik és terem ezen a vidéken. Annál inkább lehet csodálkozni azon, hogy aránylag mindkettőből kevés itt a fa s ami gyümölcs belőlük pl. Debrecenben látható, jobbra silány. Nem szabad attól a néhány szép diótól és őszibaracktól a pénzt sajnálni s ha megvan a mag, a leírt módon nemsokára magunknak is teremhet olyan gyümölcsünk.

Legyen elég ez alkalommal ennyi a gyümölcsfákról; az ezekről való folytatást átengedem a kertész fanevelő kartársaknak, magam pedig legközelebb áttérek az erdei fákhoz.

Végezetül egy példát említek föl: Egyik város környékén kevés volt az őszibarackfa s természetesen ez a pompás gyümölcs is. Az ott lakó egyik pemológus innoen-onnan, (még a piacon széldobáltakból is) összegyűjtetett egy csomó magot s azt sétaközben a szőlőkbe mindenfelé széthányta. Kikelték a fák s azóta ott nincs őszibarackban hiány.

Könnnyű dolgok ezek, csak hozzá kell fogni.

RISKO BELA
NŐI DIVATTERME
FERENC JÓZSEF-UT 26

Mezőgazdasági hitel és a telekkönyvek

A mezőgazdasági hitel kérdésével kapcsolatban ismét előtérbe került megcsontított országunk határmenti községeinek régi sérelme, hogy ezen vidékek telekkönyve, melyeknek igazságügyi járás székhelye elszakított, ma is az idegen imperium hatóságainak kezén van s így a birtokosok jelzálog kölcsönök felvételétől el vannak zárva.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésben kért orvoslást a földművelésügyi minisztertől, kérve, hogy külképviseleti hatóságunk útján a kérdés mielőbb rendeztesse, — mert ellenkező esetben épen az amugy is súlyos válsággal küzdő határmenti birtokosság nem juthat bekebelezés lehetőségének hiányában az annyira szükséges törlesztéses mezőgazdasági kölcsönhöz.

Pénztár-blokk

ötféle betűjelzéssel

kapható bármily mennyiségben

lapunk kiadóhivatalában

Piac-utca 59. sz.

KEDVEZMÉNY LAPUNK OLVASÓINAKI

Ha elethű művészi fényképet akar, keresse fel hátom évtized óta fennálló és országosan előnyösen ismert

DISKAY

fényképmester műtermét

BUDAPESTEN, Rákóczi-ut 74.

(Ugyanott van a régi Mona Lisa műterem is.) Fiók Budán, III. Zsigmond-utca 36. — A legmértékeltőbb árakért művészi fényképet kap.

Szelvény 1362

Ezen szelvény felmutatója a napi árakból 25% engedményt kap Diskay fényképmesternél Budapest, Rákóczi-ut 74. Fiók Budán III. Zsigmond-utca 36. — Mona Lisa műterem.

Ha venni, vagy eladni akar, ha állást keres, a HAJDUFÖLD hirdetéseinek biztos az eredménye

Legjobb és legolcsóbb ásvány- és gyógyviz a

BIKSZÁDI

Debreceni kirendeltség: Piac-utca 72. sz. Telefon 37.

Nagy választék női és férfiruhára való gyapjúszövetekben, barchetek, flanellekben, vászonneműk, harisnyák, kezttyükben és mindenféle rövidárúkbán a legolcsóbb napi árak mellett
Ferenc József-ut 26. szám alatt **Nádudvary Lajos cégnél.**

VÁGÓ REZSŐ R.-T.

házhöz szállít debreceni telepeiről kályhafűtésre elsőrendű porosz szőlőszénét, porosz bányaköszöt, száraz import bükkfát a legolcsóbb napi áron.

Telep: Homokkert, Hid-utca 12. Városi iroda: Piac-utca 81. sz. Telefon 131. Telefon 1338

Őszi szezonra legolcsóbb napi áron beszerezhetők női és férfiszövetek, fehérneműk, **SZABÓ** és **ZENGEVALD** mindenféle rőtös és rövidárúzetében
iskolai és in-tézeti cikkek: Debrecen, Szentanna-utca 3. sz.

NYOMTATVÁNYOKAT

Levélpapír -- Boríték -- Táblázat -- Meghívó
Számla -- Gyászlap -- Névjegy -- Művek stb
izlésesen és gyorsan
mérsékeit áron készít, költségvetéssel szívesen szolgál

LAPUNK KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 348 -o- Piac-utca 59

7 lángu fáklyás
facsilár 70000
Nagy választék
selyemernyők
álló lámpák
és éjjeli
szekrény-
lámpák-
ban.

10 lángu figurá-
lis bronz ebéd-
lő csillár, I.
540.000, Há-
lószoiba am-
polnak 300
ezer ko-
ronától

KADELBURGER ERNŐ
csillár, selyemlámpa- és villamosági cikkek
Budapest, V., Lipót-körút 5. sz.

Poloska

sváb, telti, patkány, egér és mindenféle férgek irtására legjobb a NÁNÁSSY-féle szabadalmazott FÉREGIRTÓ SZER — amellyel felelősséggel és megbízhatóan vállalja a feregirtást és lakások vizsgálását helyben és vidéken. Poloska és feregirtószer kapható

Nánássy István
Debrecen, Kossuth-utca 47. sz.

RAKOVITS IMRE

épület- és bútortasztalosmester
SZENTANNA-UTCA 35

Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását jutányos áron és előnyös fizetési feltételek mellett

PÉNZTÁRCÁT BŐRÖNDÖT REDIKÜLT

jól csak a készítőnél vehet

Feuermann
bőröndös

Piac-utca 44.

FESTEKET

PADLÓLAKKOT, BRUNOLINT, TERPENTINT, FIRNISZT, ZOMANCLAKKOT, MINDEN SZINŰ PORFESTÉKET

© kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolható ©

STERN festéküzletében
PIAC-U. 10
BIKA SZÁLLODAVAL SZEMBEN

LEGOLCSÓBB LEGTISZTÁBB LEGTAKARÉKOSABB
egyenletes fűtés csak
GÁZGYÁRI KOKSZ-SZAL

érhető el. Ne vegyen drága külföldi árut, tegyen próbarendelést a **gázgyárban!**

1 mázsá ára 75.000 korona házhöz szállítva 4 ezer K és a forgalmi adó.

100 mázsán felül nagy árem-gedmény, kedvező fizetési feltételek.

TELEFON 74

APROHIRDETÉSEK

Megnyitva olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczeni, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Csáthy Ferenc Rt. (Piac-utca 8), vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-utca 34), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24) könyvesboltjának pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 koronáig, minden további szó 800 korona. — Vasárnapbetűszó és levelezés 1600 K.

Levelezés

„Rövid az élet” jellegre levél van a kiadóba. 3359

Lakás

Kiadó lakás 2 szoba, konyha, speiz, fűkamara, pince, baron fiudvar, disznóól, veteményes, gyümölcsöskert Vargakert, Délior 23. 3360

Butorok szoba azonnalra kiadó József király herceg utca 13. Földszint utolsó ajtó. 544

Butorok egy vagy két szoba kiadó esetleg konyhaszettel. Némethy, Csapó 71. 2-3 közt. 3870

Hat vagy hétszobás modern lakást keresek leépítésért, vagy iránybért. Esetleg helyette négy-szobás mellékhelyiség és kétszobás lakást adok. Cim a kiadóban. 532

Egy újonnan berendezett butorok szoba azonnal kiadó. Péceli-utca 7. 542

Két szoba, konyha kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 545

Kétszobás lakást keresek a belvárosban, lehetőleg november 1-re beköltözésre. Ajánlatokat kérek Ferenc József-ut 89. üveg és porcelán. 584

Ajánlat

Ablakok minden nagyságban kaphatók ablakgyár, Blattner, Sziv-utca 14. 83

Tűifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tűzifabehozatalánál Fűrdő-utca 2, Telefon 10-93. 30

50-100 millió koronát, lehetőleg ékszerfedezetre, kisebb lételekben is, kölcsön adok legénylők kamat és fedezet megjelölése mellett „Ekszer” jellege alatt irjanak a Debreceni Független Újság kiadóhivatalába. 296

Tégla cser és vasas, elismert jó minőségű jutányos áron kapható Hortobágy Téglagyár Rt. nál Szentanna-utca 11. 431

Olcsó burgonya kapható — tisztviselőknak részletfizetésre — bármilyen mennyiségben Eötvös-u. 53. 3336

Őbor, egészen bakáros, zamatos házi bor literenként csak 12000. Poroszlay-ut 53 Sestakert. 505

Házvesztőnek vagy más bizalmi állásra ajánlikozik nyugdíjas középkorú özvegy csekély fizetésért. Érdeklődni lehet Hajdú Lajos, Széchenyi-u. 60. 539

Igen tisztelt vevőim!

Tekintsék meg a szörmeujdonságaimat, amelyekel a háború óta még csak most tudtam úgy összeállítani, hogy a legkényesebb ízlést is a legjutányosabban ki tudom szolgálni. Teljes garancia az én 28 év óta fentálló szolid és teljesen megbízható üzletem és műhelyem.

Teljes tisztelettel

NAGY JÓZSEF
szűcsmester

SENTANNA - UTCA 3

Telefon 12-92

Butorokat más vállalat miatt feltűnő olcsón kiadom. Asztalosmunkát vállalkozok. Klein, Széchenyi-u. 6. 513

Csapó-utca 67. sz. alatt Bálint József asztalos 1-ső rendű saját készítésű butorokat tart raktáron. 516

Két darab anyakoca és 10 darab 5 hónapos süldő fele tartásra kiadó. Csillag-utca 31. 488

Francia szakos tanárjelöltnek francia órát ad kezdőknek, haladóknak, korrepetálást vállal Cim a kiadóban. 533

Vidéki jobb felsőiskolát végzett leány elmenne uri házhoz gyermek mellé. Szépen tud kézimunkálni. Cim Teleki-utca 55. szám. 520

Műhely, izr. 30-40 év közötti B listás vagy nyugdíjas tisztviselőt állásba juttatok. Adatal „Állás” jellege alatt Független kiadóhivatalban. 521

Műhelynek vagy raktárnak világos, száraz nagy helyiség kiadó. Kazinczy 2. 3875

Gyakorló gyorsíró, rövid idő alatt perfect gyó sirást tanít. Cim a kiadóhivatalban. 529

Iparművészi redikülöket, tárcákat monogrammal jutányosan készítek. Arany János-utca 20, keresztút. Kocz 530

Flu fogtechnikus gyakorlónak ajánlkozok. Deák Ferenc 10. Szász. 535

Egy modern szoba, konyha, speiz butorral azonnal átadó. Kinizsi-utca, Csapó-kert. 540

Legforgalmasabb helyen üzemeltetés átadó. Cim a kiadóban. 546

Kereslet

Megbízható, munkaszerető fiatal fűszerkeskedő segéd azonnali, vagy november 1-i belépésre állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 323

Jól számolni tudó kiszolgáló leányt azonnal fe veszek Péküzlet Virág-u 1. 506

Kétszobás lakás és hűtőszobát kötvéket veszek. Bővebbet Miklós-u 13. 493

Ügynök jó megjelenéssel, modorral, nagy ismerettséggel a debreceni kereskedők-nél, iparosnál felvétetik. Bemutakozás reggeli nyolekor a Bika szállóban. 3873

Jobb házból komoly vidéki nő anyahelyettes vagy házvezetőnői állást keres. „43” jellegre a Hajdúföld kiadóba. 8871

Társat keres 109-200 millióval régi jól berendezett nagykereskedő. „Bistos üzlet” jellegre. 548

Munkásleányok felvételnek a pótkávégyárnál, Malom utca 10-12. 522

Stábtagulónak felvétetik egy jobb, komoly fiu. Méliusz-tér 4. 528

Korrepitort keresek polgárista kis leányokhoz Z-udvállású és nő lehet. Virág-utca 11. Telefon 11-73. 525

Gyakorított kabátvarróleányok felvételnek Piac-utca 68. szám, keresztút. földszint balra. 526

Családiassegéd felvétetik Kut-utca 5. sz. alatt. 536

40-50 liter tejet keresek napi szállításra. Somogyi Elek, Göb-utca 11. 587

Munkásleányok felvételnek maskaróni gyár Széchenyi utca 48. 538

Eladás

Egy komplett keményfa háló eladó. József kir. herceg utca 16. 507

Schuschitzky János és Társa

szénnagykereskedés, Debrecen. — o — Telefon: 1428, 1262

Szűlt mint a Salgótarjáni Köszömbánya R. T. kerületi kizárólagos képviselője salgótarjáni darabos szentet, továbbá porosz köszönet, kokszot és tűzfát kicsinyben és nagyban

MINDENKINEK SAJÁT ÉRDEKE!

RELIEF ÉS SZESZFESTÉS-TANFOLYAM NOVEMBER 1-TŐL MEGKEZDŐDİK KERÉKGYÁRTÓ KÉZIMUNKÁIPAR, SZENTANNA UTCA 6. TANFOLYAMRA JELENTKEZŐKET ELFOGAD BÁRMILY SZÁMBAN.

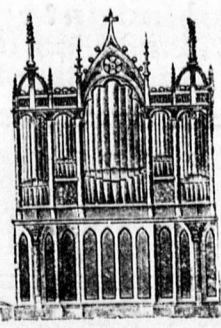
Takács Imre

zongorahangoló, hangszerkészítő, orgonaszabító

Elvállal mindennemű hangszerjavítást úgy helyben, mint vidéken.

Piac-utca 56.

FIGYELEM! SZŐRME ÁRUHAZ PIAC-UTCA 64

Mindenféle szörmeárak, prémőrök óriási választékban rendkívüli olcsó árban

Sziel bundák, hosszú ————— 3,000.000 koronától
Sport bundák ————— 2,000.000 koronától
Divatos rókaboa ————— 250.000 koronától

Viszonteladónak árengedmény! ————— Cimre kérem ügyelni!

NYUGALMAZOTT FŐTISZTVISÉLŐKBŐL ALAKULT

'TŰZ'

FÜTŐANYAG KERESKEDELMII VÁLLALAT

DEBRECEN, KÁLVIN TÉR 19. SZ. I. 22. AJTÓ.

(Püspöki palota Nagytemplom felőli oldala) TELEFON 353.

ÁRAI:

- Felsőzilizsai 7200 kalóriás luxus porosz fűtőszén — 87000
- Vágott fa teljesen száraz — 45000
- Hasábfű — 37000

házhöz szállítva métermázsánként.

Egy jókarban levő taragott hálószoba és üzemeltetési pénztárkassza (tűkórrel) eladó. — Toka Ferenc, Szentanna-utca 1. 3307

Költőné édes must eladó Vigkedvű Mihály-utca 25. 608

Egy jókarban levő palisander ebédlő, egy világos háló, egy új asztal, függönyök, férfiöltönyök eladók. Kőraktár. 514

Eladó egy új szín deszkatele, keményfa oszlopokkal, egy íróasztal és levélmásológép. Csokonai 25. 494

Tengericsutka métermázsánként 10000 koronáért kőraktárban kapható bármilyen mennyiségben. 489

Harmint millió koronát kölcsön adok megfélembiztosíték mellett. „Kézizálog” jellegű leveleket a Tiszántúli Hírlap kiadóba. 486

Hagy gázka, vadonatúj, másfél millióért eladó Moldván fodrásznál Szentanna-utca 3. 3369

Egy topolyabetétes sifon, kerékpár, vadonatúj toalettűkőr eladó. Cim a kiadóban. 547

Allg használt férfi városi bunda, sziliszkin bélel eladó. Piac-utca 79. szám. Darvasné. 531

Családi ház, két teljesen modern lakással (egyik azonnal beköltözhető) szép kerttel eladó. Bővebbet dr Bruck Hugó ügyvédi irodájában, Simonffy utca 7. Telefon 7-54. 528

Vaskályha, kisebb méretű, csövekkel, gyékény padlódeszka stb eladó. Bethlen-u. 81. Jobbra. 527

Vendéglő, kávéház házzal, joggal sürgősen eladó vagy bérbeadó Özv. Tóthné Sárreudvar. 541

Vegyes

Találtatott egy fehér-sárga fejű vizsla kutyája, hasas. Tulajdonosa nálam átveheti. Bősörményi ut 39. 524

IGYELEM!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy műtermemét ismét megnyitottam, ahol zongorahangolást és javítást, ugyancsak mindenféle vonóhangszerek pontos rendbehozását vállalom jutányos árak mellett. Hosszú zongorából rövidet csinálók. Meghívásra hához megyek. Tisztelettel

TONTÉ LÁSZLÓ
Debrecen, Piac u. 30. udvarban

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.